

Posudek diplomové práce

Autorka práce: Irena Lukášová

Název práce: Sekularizace. Srovnání českého a francouzského případu

Předložená diplomová práce se zabývá obecnou problematikou tak zvaných sekularizačních procesů v rámci západní kultury posledních staletí, se zvláštním zaměřením na dvě oblasti, ve kterých dosáhly sekularizační procesy mimořádně vysokého stupně, a sice oblast českou a oblast francouzskou.

Práce se vyznačuje vynikající jazykovou a stylistickou úrovní, autorčina argumentace je přesvědčivá, vnitřní struktura práce je přehledná a srozumitelná, závěry jsou solidně opřeny o relevantní odbornou literaturu.

Konkrétní podoba a příčiny sekularizace české společnosti je podrobně doložena, její (pravděpodobné) příčiny jsou srozumitelně vysvětleny, jejich relativní význam je kriticky zhodnocen. Stejně tak je tomu v případě společnosti francouzské. Také úvodní rozprava o sekularizaci a sekularizačních teoriích v sociologii náboženství svědčí o tom, že autorka přesvědčivě zvládla náročné konceptuální rámce rozpravy o sekularizaci, že dokáže vlastními slovy zformulovat jejich argumentační strukturu a suverenně se orientuje v této intelektuální krajině.

Domnívám se, že autorka položila rozhodující důraz na popisnou rekonstrukci (resp. tak zvané mapování) sekularizačních procesů v obou sledovaných oblastech, tedy na věrnou reprodukci relevantní odborné literatury. Méně často se odvážila kritické hodnotící analýzy a vlastní interpretace popisovaných jevů, stejně tak vůči užívané odborné literatuře zůstává vesměs v pozici věrné tlumočnice, ačkoli některá tvrzení obsažená v užívaných odborných textech (jmenujme například *Je to náš příběh* nebo *A bohové se vracejí*) by jistě mohla (a nejspíš i měla) být podrobena zdravě podezřívavému kritickému tázání a prověřování.

Hlavním nedostatkem práce je podle mého přesvědčení proporční nepoměr mezi částmi mapujícími obě sledované oblasti a částí komparativní (na kterou se dychtivý čtenář tak trochu nejvíc těší), která měla provést metodické srovnání obou svěbytných podob sekularizace (jak ostatně slibuje již název předložené práce) a to na ploše pokud možno rozsahem srovnatelné s oběma oddíly věnovanými české resp. francouzské podobě sekularizace. Práce by tak měla tří srovnatelně rozsáhlé základní oddíly (nepočítaje úvodní obecnou rozpravu o sekularizaci), a sice: a) česká sekularizace, b) francouzská sekularizace, c) srovnání českého a francouzského případu. Nebo, pokud úvodní obecnou část počítáme, srovnatelně rozsáhlé části čtyři: a) úvodní rozprava o sekularizaci, b) český případ, c) francouzský případ, d) srovnání českého a francouzského případu.

Autorka se ale vypracování českého a francouzského případu věnovala natolik pečlivě, že jí (zdá se) došly síly na provedení opravdu důkladné a komplexní komparace, která by myslím měla být hlavním badatelským výtěžkem takto

strukturované diplomové práce. Po shrnutí francouzského případu vyloženě “spěchala” k závěru, takže provedla komparaci obou svébytných verzí sekularizace poněkud letmo, hrubými tahy štětcem, na několika málo stranách. To je myslím škoda. Popisné mapování je na místě v případě sběru a uspořádávání čerstvých empirických dat, v případě zpracovávání sekundární literatury to ale může být (místy) nošení dříví do lesa. Hlavní badatelský přínos komparativně strukturované diplomové práce, která vychází z popisného mapování dvou zajímavě podobných (a zároveň zajímavě odlišných) okruhů, by měl být právě v metodické komparaci.

Přes vyslovenou výhradu práci považuji za nadstandardní a navrhuji hodnocení A.

V rámci obhajoby by bylo myslím vhodné, aby autorka v několika málo větách zformulovala klíčové podobnosti mezi oběma sledovanými případy, a také klíčové rozdíly mezi oběma případy, a předložila vlastní argumenty ohledně nejpravděpodobnějších příčin těchto shod a rozdílů v podobně hajitelných (a také problematizovatelných) tezích (nikoli citací či odkazů na prostudovanou literaturu).

Ve Wheatonu, stát Illinois, USA

28. 1. 2020

Pavel Hošek